

רע"פ 2885/17 - אודי יהודה מלול נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
רע"פ 2885/17

כבוד השופט א' שהם
奥迪 יהודה מלול

לפני:
ה המבקש:

נ ג ז

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט
מחוזי מרכז-לוד, מיום 2.3.2017, בעפ"ת
61938-01-17, שניתן על ידי כב' השופט נ' בכור

בשם המבקש: עו"ד אילון אורון

בשם המשיבה: עו"ד מיכל רגב

החלטה

1. לפניו בבקשת רשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט נ' בכור), בעפ"ג 17-1-2017, מיום 2.3.2017. בಗדרו של פסק הדיון, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דיןו של בית המשפט לטעבורה בפתח תקווה (כב' השופט מ' כהן), בע"ל 8125-11-15, מיום 28.9.2016, ועל גזר דיןו, מיום 12.1.2017.

2. בהחלטתי מיום 3.4.2017, הורתתי על עיקוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש בבית המשפט המחוזי, עד להחלטה אחרת.

3. נגד המבוקש הוגש כתוב אישום המיחס לו ביצוע עבירות תעבורה. על פי עובדות כתוב האישום, ביום 17.2.2013, נפתח המבוקש בבית משפט השלום לתעבורה בתל אביב, בתיק תאונת דרכים 12-1706-04, ונדון בכך חותמו, בין היתר, לפסילה בפועל במשך שנים (להלן: הפסילה הראשונה). בנוסף, ביום 17.9.2013 נדון המבוקש לפסילה בפועל במשך שנים, על ידי בית משפט השלום באילת, בת"פ 22543-05-12, ונקבע כי פסילה זו צטבר לפסילה הראשונה (להלן: הפסילה השנייה). בכתב האישום נתען, כי ביום 19.11.2015, בסמוך לשעה 12:20, נגה המבוקש ברכב פרטי, בכיבוש שלום עליהם לכיוון מערב בנתניה, בידועו כי הוא תחת פסילה, ללא פוליסת ביטוח, וכאשר תוקף רישיון הנהיגה שלו פקע ביום 29.10.2015. בגין מעשה זה, מיחס למבקר כתב האישום ביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה; נהיגה ללא פוליסת ביטוח, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנوعי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

4. המבוקש הורשע, על פי הודהתו, בכל העבירות שייחסו לו, מלבד בעבירה שענינה נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, אשר ביצועה הוא כפר, וטען לטעות במצב דברים, בהתאם לסעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ג-1977. ביום 28.9.2016, לאחר ניהולו של המבוקש, דחה בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (להלן: בית המשפט לתעבורה) את טענה המבוקש בדבר טעות במצב דברים, והרשיע אותו ביצוע העבירה שענינה נהיגה בזמן פסילה. בית המשפט לתעבורה קבע, בהקשר זה, כי אין בידו לקבל את גורסתו של המבוקש, לאור בעקבות הייעוץ המשפטי שניתן לו, הוא סבר כי עוני הפסילה הוטלו עליו בחופש, ולכן לא היה מודיע לעובדת היותו נתון בפסילה. זאת, לאור התרשםו של בית המשפט לתעבורה, כי עדותו של המבוקש אינה סבירה, וכי התגלו סתיות בעדותו ובעדותו של אביו. בית המשפט לתעבורה הוסיף עוד, כי עדותו של עו"ד פרידמן, אשר יציג את המבוקש בתיק הפסילה השנייה, עולה כי הוא לא עסק בנושא הפסילה, אלא התמקד בהגנה על המבוקש מפני עונש של מאסר בפועל. לדבריו, הוא "יעץ" למבקר לפנות למשרד הרישוי בשאלת חישוב תקופות הפסילה, אך הלה התעלם מעצמו זו, ובחר לחשב את תקופות הפסילה בעצמו. עוד התייחס בית המשפט לתעבורה, לכך שהמבקר התעלם מסימן זההה נוספת נסף, שעליה מדבריו של בוחן בקשר נהיגה מוגנת, שבו הוא השתתקף, בעניין פסילתו, ונוהג ללא רישיון בזיהוי. לsicom, התרשם בית המשפט לתעבורה, כי עדותו של המבוקש נוצרה רק לאחר ביצוע העבירה, ועל מנת להתחמק מאחריות לביצועה, וכי הוא לא הוטעה על ידי עו"ד פרידמן, אלא היא מודיע לכך שהוא נתון בפסילה. למרות זאת, החליט המבוקש לנוהג ברכב על דעת עצמו, תוך התנהגות אימפלסיבית ועצימת עיניהם. על יסוד האמור, הרשיע בית המשפט לתעבורה את המבוקש בכל האשמות שייחסו לו בכתב האישום.

5. ביום 12.1.2017, גזר בית המשפט לתעבורה את עונשו של המבוקש. בבאו לקבוע את מתחם הענישה ההולם למשעים המיחסים למבקר, עמד בית המשפט לתעבורה על העובדה, כי עבירה של נהיגה בזמן פסילה הוגדרה כעבירה מסוכנת, הפגעת בביטחון הציבור ומהווה סיכון למשתמשים בדרך, ובនוסף היא מבטאת זלזול והפרה בוטה של החלטות בית המשפט ורשות החוק. בהמשך, סקר בית המשפט לתעבורה את מדיניות הענישה הנוגגת בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, בקבעו כי מי שנפלס מלנהוג ונמצא נהוג בזמן פסילה, צפוי לעונש ממשי אחר, שהרי עונש הפסילה לא סייע בעניינו. לאחר זאת, התייחס בית המשפט לתעבורה לניסיבות ביצוע העבירה, בציינו כי התנהגוו של המבוקש עומדת ברף חמורה גבוה, וזאת על רקע ריבוי העבירות שבדן הורשע המבוקש. על כן, קבע בית המשפט לתעבורה כי מתחם הענישה ההולם בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, ינווע בין 6 חודשים עד 20 חודשים ממשי לריצוי בפועל, בנוסף לפסילה לתקופה הנעה בין 4 ל-10 שנים, בצויר ענישה מותנית. בית המשפט לתעבורה התייחס

בנוספּ עברו הפלילי של המשפט, הכלל, בין היתר, 17 הרשעות קודמות, ובנה הרשות בעבירות חמורות, בתחום עבירות התעבורה. בית המשפט ל汰בורה ציון, בהקשר זה, כי יש בעבורה התעבורי של המשפט כדי להחמיר עמו, ולחזור לחומרה ממתחם הענישה ההולם שנקבע בעניינו.

לאחר זאת, השית בית המשפט ל汰בורה על המשפט את העונשים הבאים: 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ובכלל זה הפעלת מאסר על תנאי בן 12 חודשים בחופף; 10 חודשים מאסר על תנאי, לפחות יעבור המשפט עבירה של: נהיגה בשכרות, נהיגה תחת השפעת משקאות משלכים, נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישון נהיגה, נהיגה ללא רישון תקף לעולה משנה, וזאת במשך 3 שנים 5,000 שחورو מהמאסר; פסילה בפועל לתקופה של 5 שנים, תוך הפעלת פסילה מותנית בת 6 חודשים בחופף; קנס על סך 10,000 ל"נ, לתקופה של 3 שנים.

6. המשפט הגיע ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (להלן: בית המשפט המחוזי), אשר נסב על הכרעת דין של בית המשפט ל汰בורה, וחלופין על חומרת העונש. ביום 6.4.2017, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, על שני חלקיו. בכל הנוגע להכרעת דין של בית המשפט ל汰בורה, קבע בית המשפט המחוזי, כי לא נמצא בה פגם המצדיק את התעבויות. בית המשפט המחוזי ציון, כי הכרעת הדין מבוססת על התרומות הישרה של בית המשפט ל汰בורה מעדותם של המשפט ושל יתר העדים, לצד ניתוח חומר הראיות בכללות, ובהתאם לכך נקבעו ממצאים עובדיים וממצאים מהימנות. בית המשפט המחוזי ציון, כי המשפט העיד בעצמו כי הוא נהג ברכב, בידועו כי אין ברשותו רישון נהיגה תקף, והוא "אימפולטיבי לעלות על ההגה". המשפט טען, כי עשה הכל בניסיון לברר מהו מועד סיום הפסילה, אך הוא לא הצליח כל מסמרק רשמי הקובע את מועד סיום תקופת הפסילה. עוד טועים בית המשפט המחוזי, כי בדין קבע בית המשפט ל汰בורה, כי משפנה המשפט למשרד הרישוי וביצע קורס נהיגה מונעת, ניתן להסיק מכך כי הוא ידע שאין מדובר בקבלת הרישיון באופן אוטומטי, אלא שהדבר מותנה בתהילך שעליו לעבור. בית המשפט המחוזי הוסיף עוד, כי מעודתו שלABI המשפט עולה, כי הופעל לחץ רב על עו"ד פרידמן, עבור עדותו בבית המשפט ל汰בורה, לאשר בכתב כי הוא אמר למשפט שמדובר בתקופות פסילה חופפות, וכי הבירור בשאלת מועד תום הפסילה החל רק לאחר ביצוע העבירה דנן. בית המשפט המחוזי הבהיר, כי אין בטענת הייעוץ המשפטי כדי לסייע למשפט, אשר הופנה פעם אחר פעם למשרד הרישוי, אך לא עשה כן. על יסוד האמור, קבע בית המשפט המחוזי, כי בדין נדחתה טענותו של המשפט בדבר טעות במצב דברים העומדת לו, וכי לא נפל פגם בהכרעת דין המפורטת והמנומקת של בית המשפט ל汰בורה.

בהמשך, דחה בית המשפט המחוזי גם את ערעורו של המשפט על חומרת העונש, בקבעו כי בית המשפט ל汰בורה שקל כראוי את כל הנسبות במקורה Dunn, לרבות הרשותותי הקודמות החמורים של המשפט, בתחום התעבורה. בית המשפט המחוזי קבע, בהקשר זה, כי "לא רק שאין בטענתו [של המשפט] ל'טעות במצב הדברים' כדי להקל בעונשו אלא שיש בה כדי להחמיר עמו" (ההדגשה במקורו- א.ש.). בית המשפט המחוזי הדגיש, כי המשפט זכה לאמוןו של בית המשפט, כאשר במקרים קודמים נגזרו עליו עונשים מקלים מאוד, וחיף קיומן של 17 הרשעות תעבורה ושלוש הרשעות פליליות, בין השנים 2005-2015, לא הושת על המשפט עונש מאחרי סורג ובריח. עוד ציון, כי לא נמצא בעניינו של המשפט נסיבות לכולה, המצדיקות התעבורות בגין דין של בית המשפט ל汰בורה, לא כל שכן בשם לב לסייעו של המשפט לכך כי עניינו יבחן על ידי שירות המבחן, על מנת ללמידה על נסיבותו האישיות, בהרחבה. לאחר זאת, קבע בית המשפט המחוזי, כי מתחם הענישה ההולם שנקבע בבית המשפט ל汰בורה, ומיקומו של המשפט בתחום זה, תוך חריגת לחומרה ממתחם, הינם סבירים בנסיבות העניין.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשתו שלפניו מישג המבוקש על הכרעת דינו של בית המשפט לטעורה, ולהלופין על חומרת עונשו. המבוקש חזר על טעنته כי הוא פעל מתוך טעות במצב הדברים, שכן לטעنته הוא לא היה מודע, בעת ביצוע העבירה, כי הוא נתן בפסקילה. זאת, לדבריו, הן בשל הייעוץ המשפטי שקיבל, והן בשל העובדה כי הוא הפנה על ידי משרד הרישוי לקורס נהיגה מוגנת, אף ניתן לו "טופס י록", במוגרת ההליך לקבלת רישיונו מחדש. נטען לפיכך, כי בנסיבות אלה היה מקום להרשינו בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקין, לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה, ולא בהנעה בזמן פסקילה. עוד לטעنته המבוקש לחישוב תקופות הפסקילה, הינו משרד הרישוי (בש"פ 9075/12 ג'ابر' י' מדינת ישראל (14.4.2014) (להלן: עניין ג'ابر)), הפנה אותו לקורס נהיגה מוגנת, שהוא בוגדר השתלמות מעשית. זאת, כאשר תקנה 213(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1971 (להלן: תקנות התעבורה) קובעת, כי לא תבוצע השתלמות מעשית, אלא אם כן רישיון הנהיגה של המשתלם הוא בתוקף. בכך, לטעنته המבוקש, יש משום חיזוק לטעنته כי לא ידוע שהוא נתן בפסקילה, משום שסביר בטעות כי משרד הרישוי חישב את תקופות הפסקילה שלו וראה כי הן הסתיימו. בכל הנוגע לגזר דין של המבוקש, נטען כי קביעתו של מתחם העונשה לא נעשתה בהתאם להוראותו של תיקון 113 לחוק העונשין, וכי העונש שנגזר על המבוקש חורג ממתחם העונשה וממדיניות העונישה הנוגעת בעבירות מעין אלה. לפיכך, מתחזק בית משפט זה להאריך את תוקף מאסרו המותנה של המבוקש ולהוורות על עונשה שיקומית, תוך ביטול רכיב המאסר שהושת עליו.

תגובה המשיבה

8. המשיבה מבקשת לדוחות את הבקשה לרשות ערעור, בציינה כי עניינו של המבוקש נדון בפני שתי ערכאות, כאשר בקשות איינה מעלה כל סוגיה משפטית החורגת מעניינו הפרטى של המבוקש, אלא מתמקדת בטענות עובדיות, שנדרחו על ידי הערכאות הקודומות. בהתייחס לטעنته המבוקש, כי לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, נדרש הודיעו לנאים על דבר פסילתו במצטרב, טעונה המשיבה כי לא נדרש הכרעה בשאלת זו. זאת, נוכח קביעותיה העובדיות של הערכאות הקודומות, לפיהן הודיע למבוקש, על ידי מספר גורמים, כי עליו לפנות למשרד הרישוי כדי לבורר את שאלת משך ותוקף הפסקילה שהוטלה עליו, אולם המבוקש נמנע מלעשות כן. עוד לטעنته המשיבה, נקודת המוצא לפי סעיף 42 לפקודת התעבורה, היא כי עונשי הפסקילה ירוצו במצטרב, אף אם בית המשפט לא הורה על כך במפורש. נטען בנוסף, כי משרד הרישוי הוא הגורם המופקד על מלאכת חישוב תקופת פסילת רישיון הנהיגה, אך לא עולה מעניין ג'ابر, כי תפקיד ישומי זה מעניק למשרד הרישוי סמכות לפרש את פסק הדין כרצונו, תוך התעלמות מהוראות פקודת התעבורה. ככל שנדרשת פרשנות הפסק, יעשה הדבר תוך התייעצות עם גורמי הייעוץ המשפטי של המשרד ובהתאם להנחיות הייעוץ המשפטי לממשלה (עניין ג'ابر, פסקה 14). אשר לעונשו של המבוקש נטען, כי טענות בעניין חומרת העונש אין מהוות, בכלל, עילה לממן רשות ערעור ב"גיגול לשישי". עוד גורסת המשיבה, כי עונשו הכללי של המבוקש, אף אם אינו קל, אינו חורג באופן קיצוני מרמת העונשה במקרים דומים, אליו הם הפנתה המשיבה בתגובהה. עוד נטען, כי גזר הדין שהושת על המבוקש אינו חורג לחומרה ממתחם העונשה שנקבע, שכן העונש שהושת על המבוקש אינו נוגע לעבירות הנהיגה בפסקילה בלבד, אלא הובאו בחשבון העבירות הננספות, שבהן הורשע המבוקש.

דין והכרעה

9. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור ב"גיגול שלישי" תינתן במקרים חריגים, המעוררים שאלת משקל או סוגיה ציבורית רחבה היקף, החורגת מעניינים הפרטיו של הצדדים להילך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם לבקשתו (רע"פ 1136/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (28.3.2017); רע"פ 460/17 אבוי הדואן נ' מדינת ישראל (20.3.2017); רע"פ 10059/16 בד"ר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017)). לאחר שעינתי בבקשת רשות ערעור ובנספחיה, נחה דעתך כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות והיא נסובה על עניינו הפרטיו של המבקש, הוא ותו לא. לא זו אף זו, אלא שיעון בבקשת רשות ערעור מעלה כי מרבית הטענות בכללו בערעור שהגיש המבקש בבית המשפט המחויז ונדרחו לגופם. משכך, נראה כי הבקשה מהוות ניסיון לעורר "מקצה שיפורים" לתוצאות הערעור, ניסיון שאין להיעתר לו. די בטיעונים אלו, כדי לדחות את הבקשה (רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כליל בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016) (להלן: עניין א. סביח); רע"פ 9632/16 מקוריה נ' מדינת ישראל (15.12.2016) (להלן: עניין מקוריה)).

10. מעלה מן הצורך, ATIICHIS בקצירה לטענותיו של המבקש לגופו של עניין. טענותו של המבקש בדבר טעות במצב הדבריםMSGAGA, הלכה ולמעשה, על קביעות עובדותיו שనעשו על ידי בית המשפט לטעורה, בשאלה זו. זאת, שעה שידוע כי הטענות ערוכה בנסיבות מעין אלו, אשר נקבעו על ידי הרכאה הדינית, תיעשה במקרים חריגים ומוצמצמים בלבד, לא כל שכן עת עסקין ברשות ערעור "בגיגול שלישי" (רע"פ 372/17 ח'ורי נ' מדינת ישראל (18.1.2017); עניין מקוריה; עניין א. סביח). בענייננו, הנני תמים עם בית המשפט המחויז, בקבועו כי לא נפל פגם בהכרעת דינו של בית המשפט לטעורה, המצדיק התערבותה של הרכאה הערעור. זאת שכן, ברי כי המבקש לכל הפחות עצם את עינוי מפני העובדה כי הוא נתון בפסילה, ובחירה לנוהג על דעת עצמו, ללא רישיון נהיגה בתוקף ותוך התנהלות חסרת אחריות. בכך יש להוסיף את קביעתו של בית המשפט המחויז, כי בירור מועד סיום הפסילה נעשה על ידי המבקש רק לאחר מועד ביצוע העבירה דין, ואת הלחץ שהופעל כלפי עו"ד פרידמן, לאשר בכתב כי הוא אמר למבקש שמדובר בתקופות פסילה חופפות. כל זאת, כאשר עו"ד פרידמן, אשר בית המשפט לטעורה קבע כי יש ליתן אמון בעמדתו, העיד כי הוא לא עסק בנושא פסילת הרישוי, אלא בניסיון למנוע הטלת עונש מסר מאחריו סורג וברית, על המבקש.

11. אשר לטענותיו של המבקש בעניין גזר הדין, בית משפט זה פסק, לא אחת, כי בבקשת רשות ערעור הנسبה על חומרת העונש לא התקבל, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית מרף העונשה הנוהג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 10116/16 דסוקו נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015); רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (22.6.2015)). סבורוני, כי עונשו של המבקש אינו סוטה ממידיניות העונשה המקובלת בעבירות מסווג זה, והדברים אמורים במיוחד לנוכח ריבוי העבירות שבhan הורשע. בית המשפט לטעורה ATIICHIS כראוי, ובהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, לנסיבות ביצוע העבירה; לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מעשיו של המבקש; למדיניות העונשה הנוהגת; וכן, לנסיבות שאין קשרות לביצוע העבירה. המבקש סרב להצעה להפנותו לקבלית תסaurus מטעם שירות המבחן, לשם בחינת נסיבותו האישיות, ועל כך אין לו להלן אלא על עצמו. בנסיבות אלה, ובשים לב לחומרת העבירות שבhan הורשע המבקש ולבתו התעborati המכבייד, נראה בעניין כי העונש שהושת על המבקש הימן ראוי ומואزن, אף אם אינו קל, ובצדק נדחה ערעורו לבית המשפט המחויז, בעניין זה.

12. סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחתה בזאת. המבקש ATIICHIS לריצוי עונשו, ביום 10:00, בימ"ר הדרים, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ווותק מהחלטה זו. על המבקש לתאמם את הכניסה למסר, כולל האפשרות למין מוקדם, עם ענף אבחון ומין של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787336 או 08-9787377.

ניתנה היום, י"ט בסיוון התשע"ז (13.6.2017).

שפט
